

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A gőzcséplő munkába állítása. W. I. Z. — Takarmányrozs. Ébner Sándor. — Faiskolai teendők. Gábor József. — Széna-e vagy sarju? S+y. — A tarlók feltörése. W. L. — Micsoda feltételek mellett nevezhető a mi méhtenyésztésünk észszerűnek? — A monostori m. k. gazd. tanintézet értesítője. (Könyvismertetés.) — Egyleti mozgalmak: Választmányi ülés 1877. augusztus 6-án. — Vidéki gazdasági tudósítások: Csik-Szereda, Magyar-Igen S.-Sz.-György, Kézdi-Vásárhely. — Piaczi árak. — Hirdetések.

A gőzcséplő munkába állítása.

Ha a gőzcséplésről, mint gazdaságos eljárásról van szó, ahhoz okvetlenül megkívántatik:

- a) megfelelő gőz- és cséplőgép
- b) annak czélszerű felállítása
- c) lehetőleg iskolázott és czélszerűen beosztott személyzet
- d) száraz gabona és — a mire fájdalom be nem folytathatunk —
- e) kedvező időjárás. —

Hogy minő legyen a gép, hogy minden tekintetben megfeleljen, azt itt apróra elmondani nagyon is hosszadalmas volna, de nincs is reá szükség, mert elsőrangú specialis gyárainknál bátran vehetünk bárminő gépet, csak óvakodni kell az ismeretlen vállalatok és azok ügynökeinek csábító ígéréteitől.

A gép helyes felállíthatása előlegesen feltételezi azt, hogy a kazalok is czélszerűen vannak elhelyezve, mert a jó, olcsó és veszély nélküli munka nagyjából ettől függ.

A kazalozásnál a helyiség tekintetbevételével ügyelnünk kell az uralkodó szélirányra annyiban, hogy a gépek úgy állíthatassanak, miszerint a gőzmozdonyra polyva, a mozdonyból pedig a cséplőgépre vagy kazalra szikra ne hullhasson. Egszerszint a légáram meg lesz gátolva a szalmarázón keresztül kasul fujni és a munkát ez által nagy mértékben hátráltatni,

minek folytán a szalma tovaszállítása is jóval csekélyebb erővel lesz eszközölhető.

Ezenkívül a cséplőgépet úgy állítsuk fel, hogy álló helyében lehetőleg sok gabonát csépelhessen el, hogy a kéve adogatásra és rakásra kazalról vagy szekérről legfeljebb 3 személy szükségeltessék és hogy a mozdony kéménye legalább 5—6 meternyre essék a kazaloktól. Ily állás mellett a nagy hajtó szij minimalis hossza körülbelül 20 metert fog tenni.

Minden gép — tehát a cséplőgép is — álljon függ- és vizirányosan, mert különben kopása nagyobb, működése pedig csekélyebb lesz.

Miután azonban szabadban ritkán találunk oly szilárd talajra, melyen a cséplőgépet megfelelően fixirozni lehetne, nagyon ajánlatos 2 körülbelül 3 meter hosszú, 40—50 cm. széles és legalább 5 cm. vastag pallót lefektetni és azután a géppel reáhajítani, úgy hogy a nyolcz kerék-ék a pallón feküdve és vaskapocscsal összekötve, szolid és tartós alapot képezzen, mely mindamelllett könnyen szétszedhető. A pallóknak a mozdony irányában levő homlokzatuk elé szintén ékeket kell verni, hogy a mozdony a cséplőgépet el ne mozdíthassa.

Ezután a dobtengelyen és az állvány egyik keresztfáján vízi mérleggel a vízszintes állást kíséreljük és a netáni különbségeket aláarakott fadarabokkal kiegyenlítjük.

Már most a gőzmozdonyal járhatunk elé és ennek állását fixirozhatjuk, azaz a cséplőtől való távolságot a hajtószij hossza szerint határozva meg, a lendkerék és cséplődob tengelyét párhuzamosra állítjuk, illetőleg a mozdony és cséplő két főszij-korongját ugyanegy „egyenesbe“ beirányozzuk. Ezt leg-egyszerűbben úgy érjük el, ha a szij hossza által adott méretet a dobtengely közepétől kezdődőleg a talajra átvisszük és így a lendkerék-tengely középvonalát meghatározzuk, ezután beirányozzuk a főszij-korongokat, hogy egymást teljesen fedik-e? mi alatt egy ember forgantyus henger és emelő ruddal a beirányzó rendeleteit teljesíti. Ezután feltesszük a szijat és

kísérletképen néhányat fordítunk a keréken annak kipuhatólására, hogy valjon a szij központosan szalad-e? ha igen, akkor a mozdony állását is ékekkal meglehet erősíteni.

Ezen eljárás gyakorlott szemnek nehézséget nem okoz, ügyes és tapasztalt egyén még a legkedvezőtlenebb terepen is egy óra alatt a gépeket felállítja. A kevésbé gyakorlott jól teszi, ha a szijkorong beirányzására zsinórt használ, mellyel a lendkerék széleit érinteti és a cséplőgép felé húzva a mozdony állását megügyeli s amaz szerint szabályozza. Magától értetődik, hogy a mozdonynak is egyenesen, azaz függ- és vízirányosan kell állania, erre nézve támpontul a dugattyurud egyenes vezetése és a lendkerék tengelye szolgál.

A szalmaemelő (elevator), kazalozó gép és körfűrész felállítása ugyanezen elvek szerint történik.

A gépészen — vagy vizsgát tett fűtőn — kívül, kinek segítségül egy napszámra van szüksége, legfontosabb személy a gőzcséplésnél az etető, miért is e teendőre csakis felette szorgalmas, kitartó és józan egyének alkalmazhatók. Majdnem elengedhetlen, hogy két etető legyen, kik egymást óránként, vagy bizonyos szekérszám szerint felváltják, mit a gépész (fűtő) kell, hogy ellenőrizzen. Az etető mellett egy kévemetsző áll, ki az odanyújtott kévék szalagjait elvágja, e munkához kevesebb erő, de fürge ügyesség kívánatik. Ha a gép önetetési készülékkel van ellátva — a mi legjobb — akkor annak közvetlen kezelésére egy közönséges munkás is elegendő.

A szalma továbbítására, mennyiség és távolság szerint 2, 4, 6 munkásra lesz szükség; egy ember kell a zsákoláshoz, egy másik pedig arra, hogy fogatával vizet- fát hordjon és a telt zsákokat elszállítsa, kedvezőtlen körülmények közt ezen utóbbira külön fogat vagy munkások szükségeltetnek. A szalma kazalozásánál szintén 4—6 munkás fog kelleni, a tetőzésre esetleg több is.

Valamint a kézzeli, úgy a gépcséplésnél is fődolog, hogy a gabona száraz legyen, különben sok szem marad a kalászbán.

Ha a gőzcséplés szabadban történik, csakis nagy eső vagy erős szél okozhat fennakadást; permetező eső vagy kisebb-szerű szél, főképen ha nem a cséplőgép nyílt oldalával szemben levő irányból jő, a munkaképességet nem csökkenti.

Tartósan ellenkező szélirány a gépek áthelyezését teszi kívánatossá, a midőn épen úgy járunk el, mint az újbóli felállításnál. Daczára ezen idővesztéségnek, ne halogassuk e gépszeinknek felette kellemetlen munkát, mert különben igen nagy kárt szenvedhetünk magvesztéség és a munka lassu menete által.

Ha a gőzmozdony a középső próbaesapig vízzel tölt (korántsem magasabban), ha a forraló csövek, lángvető (tüzhid), füstkamara és hamutartó gondosan meg van tisztítva és az utóbbinak szellentyűje ki nyitva, akkor — még pedig kezdetben száraz apró fával — tüzelhetünk.

Jól táplált tűz mellett a gőz feszítése egy óra mulva a megengedhető maximumot, 4—7 légnyomást fogja mutatni és ha ez eléretett, ha a gép minden járó része megvizsgáltatott és beolajoztatott, ha a tápszívókád vízzel van telve és elegendő

tüzelő anyaggal vagyunk ellátva, akkor jelet lehet adni a munka megkezdésére.

Természetes, hogy időközben — esetleg a fűtés megkezdésekor — a cséplőgépnek is minden részét a legnagyobb gondal kell megvizsgálni, netán meglazult csavarok meghuzandók, észrevett hiányok helyrehozandók, a tengelyagyak olajozandók és a szijak, tekintettel a megkivántató feszülésre, szabályozandók. Tágan járó és csuszamló szij a működő részek gyorsaságát lassítja, mi által dugulás és tisztalan munka állhat be.

A cséplőgéptől kifogástalan működést csak akkor kívánhatunk, ha azon feltételeken kívül, melyeknek teljesítése a járó részek hatáskörén kívül esik, a rendszeres etetésre és a cséplődob helyes állására főgondot fordítunk.

A gőzmozdonyt illetőleg még meg kell jegyeznünk, hogy a biztosítási szelepekből kiömlő gőz csak olyan, mint az ablakon kidobott pénz! Ha mégis megtörténik, hogy a legtakarékosabb tüzelés daczára a gőz oly feszülést nyer, mely a szelepeket emelni kezdi, akkor a tápszívó megindításával azonnal segíthetünk, ha pedig a víz már a legfelső próbacsapot elérte volna, akkor a hamutartó és a kémény szellentyűjét bezárjuk. Valamint a gőzfelesleg a legtöbb esetben hibás kezelésre mutat, épen úgy a gőzhiány is annak tudható be. A gépkezelőnek el kell sajátítania azon mesterséget, hogy a gőztermelést a fogyasztáshoz szabja, a mi némi ügyelettel keresztül is vihető.

Reméljük, hogy a gőzcséplő minél nagyobb mérvű és okszerű használata, mindazon áldozatot és fáradságot, mellyel alkalmazása jár, busásan kárpótolni fogja. **W. I. Z.**

Takarmányrozs.

Várva-várja minden gazda a tavaszt és avval együtt azt is, hogy állatai ne a szérükerti szénakészletből élelmeztesenek, hanem új termésből, zöld takarmánnyal.

Általában mondható, hogy a takarmányrozs valóságos jótétemény a gazdaságban, mert tavasz kinyíltával a széna készletek fogynak és akkor a jármos ökör és fejős állatok zöld rozsszal tartatnak. De az állatok is feltűnően jól érzik magukat, midőn hűsítő, éltető zöltséget ehetnek.

A rozs már augusztus végén vagy september első hetében vettetik el és pedig erőteljes vagy apró érett trágyával meghintett területbe. Kétszeri és elég mélyre teljesített szántás fokozza a leendő takarmányhozamot.

Takarmányrozsnak ajánlható az ugynevezett bokros rozs vagy ha ilyen felett nem rendelkezünk, a közönséges rozs is megfelel céljának, de ez esetben a rendes vetésnél $\frac{1}{3}$ -dával többet vetünk. Sűrű vetés által a rozs szálak sűrű állásban vékonyak maradnak.

Takarmány rozst télen nem szabad legeltetni.

Rendes viszonyok között már aprilis közepén vagy Sz.-György táján kaszálható. A marha szereti addig, míg kalászat ki nem hányja.

Korai kaszálás kisarjadzik és e sarjurozs vagy legeltethető vagy meghagyva még meglehetősen szemtermést ad, csak-hogy későbbben érik és a kalászkok és szemek apróbbak.

A takarmányrozs csak az esetben szolgáltat jó szénát, ha kalászkihányás előtt kaszáltatik. Mihelyt előjön a kalász, közelebb áll a szalma- mint széna értékhez.

Mint hogy télen az állatok száraz takarmánnyal élelmeztetnek, nagymérvű hasmenés áll be és az emésztési szervek is zavarba hozatnak, ha minden átmenet nélkül gyenge, sok víztartalommal bíró zöld rozst kezdünk étetni; szükséges tehát a zöld rozst szénával, szalmával összerázva adni, nehogy bél és hascsikarások támadjanak és az állati egészség csorbuljon.

Egy gazdaságban sem szabad a takarmányrozs hiányzani, mert az adja tavaszkor az első és pedig meglehetősen biztonságos nagy mennyiségű zöld takarmányt.

Ébner Sándor.

Faiskolai teendők.

A táblák kiszakítása és az utak elkészítése után a föld megmunkálása következik, mi abból áll, hogy csak tisztán a táblák a földforgatás (rigolirozás) szabályai szerint 50 cm. mélyen megforgattnak.

Ezen munkát azonban nem kell az egész faiskolán egyszerre végrehajtani, hanem megelőző nyáron mindig csak azon táblák forgattnak meg, melyek ősszel vagy tavasszal magvetés vagy beültetés alá kerülnek, addig pedig a többi táblákat, míg a sor azokra is rákerülne, célszerűbb csak forgatlanul valamely kapás növény alá vagy zöldség termelésre fordítani.

Magvetés által lehet ugyan mindenféle gyümölcsfát szaporítani, hanem nagyobb sikerrel csak az alma, körte, barackok, mandula, cseresznye, dió, mogyoró, gesztenye, eper és a gömbölyű szilvafajok szaporíthatók.

A vetéshez szükséges magvakat gyűjteni lehet a gyümölcs felhasználásakor, különösen az alma és körte magvakat bőven nyerhetjük a gyümölcsbarnak vagy eczetnek kisajtolt alma és körte törkölyéből, melyet egy nagy lyuku rostán át dörzsölünk és az apró törkölyvel áthullott magot szellős, de árnyékos helyen vékonyan kiterítve megszikkasztjuk és azután a megszáradt könnyű törkölyt a mag közül szelelő vagy egyszerű kézi rostán kitisztítjuk.

Az így vagy bármi módon gyűjtött magvak elkészítve szellős helyen zsákban eltartatnak a vetés idejéig.

A csontár magvakat legjobb homokban eltartani, mivel ezek, ha nagyon kiszáradnak, igen nehezen szoktak kiesírzni.

Ha vetés alá szánt tábla az említett módon már előre megforgatott, szükséges azt csak egy ásó nyomnyira újból felásni és szép egyenesre és simára meggereblyézni. Azután a tábla két szélén a párkányon belül kihuzott zsinor mellett úgy osztjuk be a sorok távolságát, hogy az első két sor csak 40—50 cm. távol essék egymástól. A 3-ik sor a 2-iktől már 80—90 cm.-re tétetik, hogy a megmunkálásra elég tér maradjon. A 4-ik sor a 3-ikhoz ismét oly közel jön, mint a 2-ik az 1-sőhöz és így minden két pár sűrű sor között egy-egy nagyobb hézagot hagyva, a sorok beosztását a táblának mind a két szélén beszurt karócskával megjeleljük.

A sorok beosztása után a zsinórt szemben a két első karóhoz huzzuk ki és a zsinór mellett egy keskeny kis kapával 3—4 cm. mély barázdácskát kapálunk, melybe azután az apróbb alma, körte, cseresznye, eper és szilva magvakat úgy hintjük be, hogy a magvak körülbelül 1—2 cm. távol (kétes magvak sűrűbben) essenek egymástól és azután a barázdából kihuzott földdel befedjük.

A nagyobb barack, mandula, mogyoró, dió és gesztenye magvakat pedig a kihuzott zsinór mellett a hegyes végeikkel lefelé egymástól 15—20 cm. távolságban és 3—4 cm. mélyen úgy dugdossuk le kézzel és felül egy kevés földdel betakarjuk.

A befedett magvakat célszerű por-trágyával vékonyan végig behinteni, mely egyrészt a fekete színével világosan jelölve a magnak hollétét a gyenge magoncok letaposását és a gyomlálásnál azok kitépését elkerülhetjük; másrészt a por-trágya puhán és nedvesen tartja az alatta levő földet mi a magvak csirázásakor felette kedvező. És végre a por-trágya, mint tápláló anyag is jó hatással van a kikelt magoncok fejlődésére.

Szokták némelyek a magvakat az egész táblába csak elszórva is vetni el, de ezen vetésnek azon rossz oldala van, hogy a gyomlálásnál sok magonc elpusztíttatik és különösen, hogy az ily táblák egész nyáron nem kapálhatók, minélfogva az így vetett magoncok igen silányak szoktak lenni.

A kikelt magoncok, ha akkor száraz időjárás lenne, mindennap jó erősen megöntöztetnek és a megnőtt gyom egy párszor csak kézzel kigyomláttatik, azután pedig kis kerti kapával annyiszor kapálendő, a hányszor csak a megnőtt gyom tisztítása és a megkeményedett föld felporhanyítása azt megkívánja.

Gábor József.

Széna-e vagy sarju?

Az elmélet a chemiai vegybonítások eredményeire támaszkodva, nagyobb tápértéket tulajdonít a sarjunak, mint a szénának, a mi csakugyan helyes is, minthogy az előbbeni több zsir és husképző anyagokat tartalmaz, mint a széna; míg ebben több a száraz rost, mi tápértékkal nem bír. A gyakorlat azonban igen sokszor ellentmondani látszik ez esetben az elméletnek, még pedig gyakran oly feltűnőleg, hogy a gazdaközönség nagy része hajlandó az elmélet ezen állítását kétségbe vonni. A tapasztalás szerint ugyanis, a tisztán sarjuval való takarmányozás nem mutat a gyakorlatban mindig oly eredményt a szénával szemben, mely megfelelő lenne a chemiai vegybonítások által kimutatott tápértéknek.

E látszólagos ellenmondást azonban könnyen megmagyarázhatjuk, ha tekintetbe vesszük a két tápszer közötti különbséget, valamint az azokat feldolgozó tápsaterna szerkezetét és működését.

A széna csináláshoz a füvet rendszeren akkor vágatjuk le, mikor a legtöbb növény már virágzásban van. Ily hosszú tenyészidő alatt a növények természetesen megvastagadnak és míg egyrészt kifejlődött, addig a más kevesebb tenyészidőt igénylő már tulértett. Innen van, hogy a széna sok kórót, szárat, rostot és virágokat tartalmaz.

A sarjunál éppen ellenkezőleg áll a dolog. Itt már a növények kifejlődésük előtt vágatnak le, minthogy éghajlati viszonyaink nem engedik, hogy azt másodszor is bevárassuk és ezért aztán inkább csak levelekből áll és a száraz rostos alkatrészek — a zsir és husképző részek előnyére — nem fejlődhetnek ki oly mérvben, mint a szénánál.

A tápcsatorna, mely a szájnnyíláson kezdődve a végbelen végződik és különösen ennek központja — a tulajdonképeni emésztést ezközlő rész — a gyomor, szabályos működésére befolyással van, mint tudjuk, nem csak a tápszer minősége, hanem annak összetétele és mennyisége is. A nagy gyomorral bíró kérődzőknél például nem elég ha a nyújtott tápszerben elegendő mennyiségű tápanyag van, hanem szükséges, miszerint az oly terjedelemmel is bírjon, hogy a gyomot megtöltse.

A széna, mint láttuk, több rostot tartalmaz, tehát e tekintetben megfelelőbb összetételű, mint az ugyanazon mennyiségben több tápanyagot tartalmazó sarju.

A durvább és szálasabb szénát hosszasan kell rágnia az állatnak, mint a lágyabb sarjut és a hosszas rágás közben természetesen a nyálmirigyek is több nyálat választanak el és így jobban benyálazzák a falatot, a mi a tápanyag tökéletes megemésztésére és kihasználására nagy befolyással van. Ezen kívül a szénában levő virágok és keserű anyagok, valamint a keményebb rostoknak mintegy surlódása is izgatónak hatnak a gyomor takhártyájára és idegeire és ez által emelik annak tevékenységét.

A sarjunál e körülmények jobbra hiányzanak és ezért dacára nagyobb tápértékének, rendszerint kevesebb eredményt mutat.

A fentebbiekből önként következik, hogy a sarjut, ha jól akarjuk értékesíteni, szükséges durvább takarmány anyaggal, pl. szalmával együttesen adagolni.

A sarjukészítés rövid idő múlva bekövetkező, időszériának véljük az elősoroltakon kívül megemlíteni még azt is, hogy a sarjut legcélszerűbb már a kazalozáskor takarmányozásra alkalmas szalmával elegyíteni. Ez által, mint általánosan tudva van, nemcsak a könnyen romlandó sarjut védjük meg a meg-savanyodástól — a mi állatainknál rendszerint különféle emésztési zavarokat okoz, — hanem egyszermint a közbe kevert szalmát is izletesebbé és így állataink előtt kedveltebbé tesszük.

Nem is említve azon körülményt, hogy az u. n. „rázott“, etetés alkalmával való készítése a cselédek hanyagsága miatt napontai utánnézést igényel és még ekkor is boszankodva kell szemlélnie a gazdának, mily szépen válogatják ki állatai a sarjut, míg a kevésbé izletes szalmát a jászolban hagyják vagy abból kilövik.

S + y.

A tarlók feltörése.

Általános szabály, hogy a földet, míg az vizes, szántani nem szabad. Mentől kötöttebb a talaj, annál nehezebben bocsátja el a vizet magából, annál később lesz szántható is. Nagy küzdelmébe kerül a talaj okszerű megmunkálása azon

gazdának, a kinek birtoka nagy része kötött talajból áll; különösen tavasszal csak igen későn képes az ilyen talaj megmunkálásához hozzá látni és ha a kedvező időpontot elmulasztja, sokszor földje szántatlan marad vagy csak tökéletlen munkát képes végezni. Ezen a bajon a gazda csak úgy segíthet, ha az ilyen kötött talajt még tél előtt felszántja. Hogy a tarlóörést tökéletesen eszközölhessük, a talajnak még tél előtt két, t. i. egy sekély körülbelül 8 cm. és egy mély 20—25 cmnyi szántást kellene adnunk; ez azonban a nálunk fennforgó gazdasági körülmények közt még csak a szerény óhajok közé tartozik.

Mikor áll be nálunk csak azon idő is, hogy a gazda képes legyen tavasziakkal bevetendő földjeit bár csak egyszer tél előtt felszántani? pedig bizony reáférne sok szegény elkinozott földjeinkre.

Az első vagy sekélyebb szántás mindjárt aratás után, a mint a termés a szántóföldről elhordatik, volna eszközölnöd. Gyakorlatból tudjuk, hogy mindjárt a termények letakarítása után a talaj rendesen porhanyó szokott lenni, mentől tovább áll, annál inkább megkeményedik; ennek felszántása tehát azonnal az aratás után könnyebb és legjobb. Ezen sekély szántásnak kettős célja van: először a talaj megnyitása, melynek folytán a talaj kedvező időjárás mellett azontul még 8—10 cmnyire megporhanyul; másodszor, hogy a tarló és a közte előforduló gyomok alászántatván, ott elkorhadjanak és a talaj termőerejét szaporítsák, nem különben a talaj felszínén található gyommagvak csirázhaszanak és a későbbi szántásig kikelhessenek. Az ilyen szántásnál ügyelnünk kell, hogy ez sekély és egyenlő legyen és a tarló s gyom tökéletesen a föld alá kerüljön.

A második szántás ideje tél előtt áll be; ez rendesen mélyebben 20—25 cmnyire eszközölnöd, mélysége azonban a fel és altalaj minőségétől, a vetendő növény természetétől és a talajnak eddigi művelési módjától függ. Így nem volna cél-szerű a talajt 25 cmnyire felszántani ott, a hol ez addig csak 12 cmnyire szántatott, mert ez által 13 cmnyi holt föld kerülne a felszínre, ez pedig oldott növényi tápanyagokkal nem bírván, a jövő termést kétségessé tenné. Az ilyen körülmények közt csak ott lehetne ez eljárás hasznos, a hol a gazda annyi trágyával rendelkezik, hogy az altalajból kikerült holt földet megtermékenyíteni képes. Nem célszerű volna a mély szántás ott sem, a hol az altalaj kavicsos vagy vasas, mert a kavics és vasas részek felhozása által a feltalaj nem javulna, hanem rosszabulna. Ha a talaj tiszta és száraz, az altalaj pedig szinte jó tulajdonu és vegyületű, akkor a mélyebb szántás helyén leend. A kötött talaj, ha őszezel felszántatik, télen a fagy annak összekötését kisebbíti, tavasszal felengedve elmállik, gyorsabban is művelhető lesz.

A tarló földek feltörését azon sorral vesszük elő, mellyel jövő tavaszon azok bevetése következik. Ha azonban birtokunk kötött és lazább talajból áll, akkor célszerű mindig a kötöttebb talajokat tél előtt előbb felszántani, mert ha a rossz időjárás folytán vagy igavonó marháink elégtelensége miatt az időből kifogyunk, inkább a kevésbé kötött és könnyebben megmun-

kálható talajok maradhatnak szántatlanul. Igen szükséges a tél előtti szántásokat vízlevezető barázdákkal ellátni, hogy a felesleges víz levezetessék, mi által tavasszal kiszáradásuk előbb fog beállni.

W. L.

Micsoda feltételek mellett nevezhető a mi méhtenyésztésünk észszerűnek?*)

A méhtenyésztés az utóbbi években szembeszökő haladást tüntetett fel. Két hatalmas bűvár: a tudomány és a tapasztalás szövetkezett bebizonyítására annak, miféle befolyással vannak ezen hasznos állatocskák az emberi szellem, ugy szintén a növényi életre. Kutatják és tanulmányozzák a méhek belső szerkezetét és sokszor oly dolgokat hoznak napfényre, melyeket eddig a homály leple fedett el szemeink elől. Ezzel egyttal az észszerű méhtenyésztés alapja is megvetetett. A méhek ápolása és helyes kezeléséhez okvetlenül szükséges a méhészeti tudomány; mert a nélkül a méhtenyésztésnek biztos alapja és maradandó jövője nincsen. Sokan azon önhitben ringatják önmagukat, hogy a méhtenyésztésben, a hasznot tekintve, nagyobb eredmény lenne felmutatható, ha a méheket a természetre biznók, mert hitök szerint a méhek gyakori háborgatása azok fejlődésére káros befolyással van. Ha ezen állítás alapos volna, ugy minden más állatot is a természet gondozására kellene bízni és nem volna szabad életfolyamukra az emberi kéz, valamint a tudománynak behatást gyakorolni és észszerű etetésök által fejlődésök előmozdításán munkálni; vagy betegségekben őket ápolás és gondozásban részesíteni. Azonban a tapasztalás beigazolta, hogy a méhek, ép ugy mint a többi állatok a gondos figyelmet és ápolást nagyon is megérdemlik; de sőt megkövetelik, hogy ápolóik szervezetük és tenyésztési módjaikat tüzetesen ismerjék.

A méhek, ugy szintén a többi állatok, a gondos ápolást és szervezetök alapos ismeretét nagyon is megkívánják. Az utóbbit felhasználva és a kezelésnél alkalmazva, nevezhető csak a méhtenyésztés észszerűnek. Jó mézesztendő alkalmával igen hamar lehet valaki ügyes és tapasztalt méhészzé; másképen áll ez rossz mézesztendőkben, a midőn a méhek gondos kezelése nagyon is megkívánja ám a méhészt figyelmét. A méhek alapos ismerete nélkül méhtenyésztés nem is képzelhető.

A méhészek legnagyobb része azt hiszi, hogy észszerű tenyésztés alatt csak is a Dzierzon-féle módszer, vagyis a mozgószerkezetű kasokkal méhészkedés értendő. Tévednek. — Igaz, hogy Dzierzon volt az, ki alapos okoskodásai és megfigyeléseivel a méhtenyésztésnek alapját megvetette, de mégis ő volt az, ki azt állította, hogy a közönséges kasokkal is lehet észszerű tenyésztést üzni.

Másképen áll a dolog, ha a kényelmesebb és könnyebb kezeléstről van szó. Bárki is minden kétkedés nélkül a mozgószerkezetű kaptárok mellett fog nyilatkozni; mert csak is azokban lehetséges a méhállam legesckélyebb baját is még ugyanazon pillanathban orvosolni.

*) E cikket a délmagyarországi méhészegylet jeles szakköz-
lönyéből, „A magyar méh”-ből vesszük át. Szerk.

A fentti nyilatkozat nyomán tehát a méhtenyésztést két ágra u. m. észszerű és a legészszerűbbre, — mely utóbbi közö a Dzierzon-féle rendszer sorozható, oszthatjuk fel.

Ugy saját, valamint egyletünknek feladata a méhtenyésztésnél első sorban nem más, mint megismertetni a népet a méh természeti tulajdonaival, a czélből, hogy elméleti ismereteit a gyakorlati eljárásoknál felhasználni tudja.

Sajnos, de tény, hogy mielőtt a méhek tenyésztésével némi sikert felmutatni képesek volnánk, már is saját kárunkon kell okulnunk. Őszintén bevallom, hogy ez velem is nem egyszer megtörtént. Én méhtenyésztési üzletem biztosságát csak is a méhészeti tudomány észszerű felhasználásának köszönhetem.

Rövid értekezésemben jelezni óhajtom egyttal az észszerű méhtenyésztést. Előre kell azonban bocsájtanom, hogy nézeteim egészen biztos alappal nem bírnak, mert a mint Rómába különböző utak vezetnek, ugy az enyémenél talán jobb rendszerek is létezhetnek; melynél ha valaki egy jobbal állana elő, készséggel elfogadnám és alkalmaznám; mert hiszen mi emberi gyarlóságunknál fogva tévedések és botlásoknak vagyunk kitéve, a távolban kalandozunk, holott pedig sokszor a jó oly közel van.

Hogy méhészkedésünk csakugyan megérdemelje az észszerű elnevezést, osszuk be méhcsaládjainkat rajzó és mézgyűjtőkre. A rajtadók lennének a közönséges kasok, melyeket én mint mézgyűjtő kasokat elítéltem, mely ítéletemért az „Ung. Biene“ hasábjain szemrehányást arattam. Daczára ezen szemrehányásnak, mégis méhészkedem a közönséges kaptárokkal is és újból kifejezést adok azon állításomnak, hogy a közönséges kaptárok a mézgyűjtésre nem alkalmasak, a rajoztatásra azonban igen kitűnők.

A Dzierzon-féle kaptárok, a méznyerést illetőleg, még eddig más kaptárok által háttérbe nem szorítottak, ezek lennének tehát a mézgyűjtő kasok.

Oly vidékeken, hol a mézhordás csak a nyári virágok virágzási idejéig tart, a méhekkeli vándorlás felette üdvös.

A haszonraszámítás czéljából, tavasszal már martius hó végén, vagy april hó elején meg kell kezdeni az etetést. Az etetésre ajánlom a cukrozott tejet, melylyel már kísérletet tettem és azt igen czélszerűnek is találtam.

Lehetőleg engedjük meg a méheknek a természetes rajzást. A műrajok a természetes rajokkal a versenyt kiállani nem képesek. Ezen állításom mellett a tapasztalás is érvel. Évenként kénytelen vagyok több száz műrajt képezni és tapasztaltam, hogy azokat a természetes rajok minden tekintetben felülmulják.

A dolgozó sejtek építtetésére is mindenkor nagy figyelmet fordítsunk. Hogy mily előnyös az, ha a méhek fiatal viasz-épitményekben fejlődhetnek ki, azt csak az tudja megítélni, ki már tapasztalta. A kinek tehát a méhek szaporítása egyik főtlőrekvése, az jól teszi, ha a viasz-épitményt minden 2--3-ik esztendőben megújítja.

A telelést illetőleg a vélemények igen eltérők. Egyik a meleg, másik pedig a hideg betelelést tartja jobbnak. Itt is mindenkor legjobb az arany középut. Igen czélszerű, ha

csak lehetséges, az egyes családok röplyuka elé kis deszkácskákat helyezni, a hideg szelek távoltartása czéljából; mert a méhcsalád téli nyugalma misem háborgatja annyira, mint épen a hideg ártalmas szelek behatolása. Igen ajánlom a rajjal való kereskedést is. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy mindenki külföldre szállítsa rajjait, koránt sem, akad azoknak vevője édes hazánk határán belől is. A rajjal kereskedés mindenkor szép összeget hoz be.

A délmagyarországi méhek jó hírnévre tettek szert, bizonyítja ezt azon körülmény is, hogy az egyes méhtenyésztők évenként igen szép számú rajt küldenek a külföldre. Sokkal czélszerűbb lenne, ha méhtenyésztőink a kénneli leülés helyett méheiket bődítő szerekkel kábítanák el és őket áruba bocsájtánák. Az ilyen szegény családnak is akadna vevője.

Sajnosan kelle tapasztalnunk, hogy a méz az utóbbi években igen potomáron kelt el. A magyar kir. földmívelésügyi ministerium, mely jelenleg a viaszhamisítás meggátlásával foglalkozik, sokkal jobban tenné, ha a méz értékesítését illetőleg módozatokat és javaslatokat hozna. A viaszkereskedők áruikat a megvevés előtt tüzetesen megvizsgálhatják, másképen áll ez a mézbevásárlásnál, itt sokszor a hamisítás még beható megvizsgálás által sem fedezhető fel.

Hogy ezen is némileg segítve legyen, ajánlom a méznek izlésünknek megfelelő italokra való feldolgozását. Én egy mázsa mézből 10 akó ecetet gyártottam, mely jóságra nézve a legkifünőbb borecettel versenyezhet. Így egy mázsa mézet 26 frt. 50 krért adtam el, mi pedig már tekintélyes bevételnek mondható.

Végül az észszerű méhtenyésztés üzése érdekében ajánlom mindenkinek, hogy a 4—5 frtos méhlokokról mondjon le. Hiszen egy olyan gazdasági ág meghonosításától, mint épen a méhtenyésztés, mindenki visszaretten, ha már az előleges beruházások is oly nagy összegekkel járnak. Az olcsóbb kaptárokban a méhek ép oly jól tenyésznek, mint a drágább kaptárokban. Mondjunk le tehát a drága kaptárokról és engedjünk tért az olcsóbbaknak.—

Báró Ambrózy Béla.

Könyvismertetés.

A kolozs-monostori m. kir. gazd. tanintézet értesítője az 1876⁷ tanévről. Szerkesztette Vörös Sándor igazgató és a mezőgazdasági üzlettan szakok tanára.

E 92 lapra terjedő füzet érdekes tartalma a következő: I. Szervezeti szabályok. II. Rend és fegyelmi szabályok. III. Oktatás. IV. Tanszaki felszerelések. V. Tanári testület. VI. Hallgatók névsora. VII. Gazdasági tanfolyam a tanítóképezdei növendékek számára. VIII. Intézeti gazdaság. IX. Kertek és szőlő. X. Kísérleti tér. XI. Az állati kóroda. XII. A méhteleg. XIII. Pályakérdés. XIV. Tanulmányi kirándulás. XV. A hallgatók segélyegylete. XVI. A hallgatók olvasó köre és ifjusági könyvtár. XVII. Az intézeti önk. tüzoltó egyesület. XVIII. Figyelmeztetés a szülőkhöz. XIX. A hallgatók hadkötelezettsége. XX. Ajándékok. Záradék.

Fenntartván magunknak az „Értesítő“ közérdekűbb részleteire még visszatérni, ezuttal minden commentár nélkül csak a következő sorokat idézzük belőle „A birtok tagosítatlan, mely sajnos körülmény egyedül az uradalom képviselőjének tudható be, mely a tagosítási munkálatok folyamatát már kilencz év óta nem hogy előmozdítaná, hanem akadékoskodásaival hátráltatja! !“ —

Az „Értesítő“ az igazgatóság minden érdeklődőnek kívánatra szívesen megküldi. —

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1877 augusztus 6-án.

225. A július 2-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvasatván, — a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tóth Zsigmond, Szentgyörgyi Lajos és Vörös Sándor tagtársak kéretnek fel.

226. A juliushavi pénztári jelentés 13050 frt 97 kr. bevétel és 1382 frt 70 kr. kiadással, — egyebekben tudomásul szolgálván, a N. Tisza László ur által visszafizetett 10,000 frtos urbéri kötvény ellenében a kölcsönszerződés, valamint a kitalázási beleegyezés mielőbb kiadandó, mire egyleti pénztárnok és ügyvéd urak ezennel utasítatnak.

227. Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara május 30-iki ülésének jegyzőkönyve, — tudomásul szolgál.

228. Kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság 20193 sz. a. a n. Ujjalvy-féle hagyaték után egyletünkre kirótt 64 frt lefizetése alól felment, — örvendetes tudomásul szolgál.

229. Kolosmonostori igazgatóság 172 sz. a. a Gróf Mikó ösztöndíjra Szabó József, a Bors Albert-féle Benkő Sándor végzett növendékeket jeleli ki, — a kiosztás július 29-én alelnök Szabó József által eszközöltetvén, tudomásul szolgál.

230. Biharmegyei gazd. egylet az „Erdélyi gazda“ tiszteletpéldányáért köszönetet mond, — tudomásul szolgál.

231. Meghívás a budapesti IV. gabona magvásárra, — lapban egész terjedelmében közöltetvén, tudomásul szolgál.

232. Ministerium 13527 sz. a. egyletünkötől a borgyártás elleni törvényjavaslatról véleményt várván, a belföldi szakférfiak és testületek, valamint a külföldi vélemények és adatok alapján készült terjedelmes emlékiratot tüzetes tanulmányozás végett megküldi, — miután egyletünk borászati szakosztálya a kolozsvári kereskedelmi kamara megkeresésére e tárgyban már tüzetes véleményt adott, melynek éle a hivatolt törvényjavaslat ellen van irányozva, a most közösen a nmgu ministeriumhoz intézendő válaszban is a szakosztály és a kolozsvári kereskedelmi kamara álláspontját fogja megtartani.

233. Bihari gazd. egylet június 20-án tartott ülésének jegyzőkönyve, — tudomásul szolgál.

234. Egyleti titkár Lengyel Gábor alapító tag halálát jelent, — sajnos tudomásul szolgálván, a netáni szükséges intézkedések végett az egyleti pénztárral tudatni fog.

235. Ministerium 13209 sz. a. az „Erdőörök szakvizsgálójára“ vonatkozó szabályzatot küldi meg, — lapban közöltetvén, tudomásul szolgál.

236. Ministerium 14724 sz. a. tudatja, hogy tárlati s gyűlési utazási és szállítási kedvezmények egyenesen az illető közlekedési vállalatoknál lesznek kérelmezendők, — tudomásul szolgál.

237. Fogarasi államménes 975 sz. a. tudatja, hogy szeptember 7. és 8-án loárverést fog tartani, — lapban közlendő.

238. Külső-Szolnokmegyei gazd. egyesület 1872—1876-diki évkönyvét küldi meg, — köszönettel könyvtárra helyeztetett.

239. Kertészlegény Ehrenkauf József 25 frt előlegért folyamodik, — öt havi egyenlő részletekben leendő törlesztéssel megadatik.

240. Egyleti titkár jelenti, hogy az eddig birt egyleti szállás felmondott, — alkalmas helyiség keresésével és jelentéssel titkár bizatott meg.

241. Egyleti titkár jelenti, hogy a párisi közkiállítás érdekében tett utaztatások eredményeül 115 bortermelő 320 borfajtát jelentett be, a költségek utalványozására és a mezei termékek kiállításának mikénti rendezésére intézkedést kér, — a kedvező eredmény örvendetes tudomásul szolgálván, megvizsgálás után a 230 frt 54 kr. költség utalványoztatott, a mezei termékekre nézve pedig határozatott, hogy azok a megyei gazd. egyesületek, illetőleg egyes bizalmi férfiak szives közreműködésével lesznek gyűjtendők.

241. Kolozsmonostori igazgatóság 212 sz. a. az ösztöndíjért és szabadhelyért folyamodók kérvényeit kijelelés és felterjesztés végett átteszi, — a kijelelés megtörtént és a nmlgu ministeriumhoz felterjesztetik.

243. Kertészeti szakosztály az esetleg ősszel tartandó kertészeti kiállítás részletes programját beadja, — miután ugy az egyesület kedvezőtlen pénzügyi viszonyai, mint a gyümölcsstermés gyenge volta a kiállítás megtartását nem javasolják, az jelen évről kedvezőbb időre halasztatott.

244. Gámán nyomda az „Erdélyi gazda“ expeditionalis költségeire 100 frt előleget kér, — ezennel kifizetésre utalványoztatik.

245. Egyleti titkár jelenti, hogy báró Kemény Ödön az egyesület évdíjas tagjai közé lépett, — örvendetes tudomásul szolgálván, kötelezvénye a pénztárhoz tételik át.

Hitelesítik:

Tóth Zsigmond, s. k.
Szentgyörgyi Lajos, s. k.
Vörös Sándor, s. k.

Báró Huszár Sándor,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Csik-Szereda, 1877. augusztus 6-án.

Augusztus elsejével nálunk is kezdetét vette az aratás, mely ma már az egész megyében derekasan folyik. Az őszi szalmában gyengén, de szemben annál dúsabban fognak fizetni. Kalangyánkint (25 kéve) a rozsból 1 hectoliter és a búzából 60—70 liter szemet remélünk. A rozst az u. n. bába fog (secale cornutum) az idén nagy mértékben támadta meg. Az üszög is (Tilletia caries) itt-ott föllépett a búzákon. A tavasziak is gazdagabb aratást ígérnek, mint a tavaszon reméltük. Burgonyánk nem sok, de egészséges lesz. Soha jobb szénát nem hordattunk be, mint az idén; sarjunk azonban a

szárazság miatt kevés lesz. Házi állataink közt a nyár folytán semmiféle járvány nem mutatkozott. Mig a marha ára emelkedett, a termékek ára csökken.

Deák Ignác.

Magyar-Igen, 1877. augusztus 6-án,

Julius 9-én kezdetét vette az aratás, tartama alatt csupán kétszer volt zivatar, egy kevés tavaszt kivéve befejezettek mondható, ugyszintén a hordás is. A hozamok mind szemben, mind szalmában jóknak mondhatók. A rozsnak 30 kévés kalangyája adott átlagban 85 litert. Széna termésünk kitünő volt, sarju termést eső mellett jót várhatunk. Zabjainkban üszög található. Szőlők közepes termést ígérnek, ugyszintén a törökbuza, melyben már sok tejes eső található. Marháink egészségesek, sertéseink közül néhány lépfene- és torokgyikban elpusztult.

Rösler Károly.

Sepsi-Sz.-György, 1877. augusztus 5-én.

Julius végén az aratás végét érte a nagyobb birtokokban is és mai napig a hordás is teljesen befejezettek. A cséplőgépek már dolgoznak, a piacok tele vannak új gabonával, mi miatt az árak nem a legkedvezőbbek. Csépléseredmény a jégtől ment rozsból egy kalangya után (26 kéve) 4 véka; búzából annak minősége szerint 2½—1½ véka. Még a jégvert rozs is 2—3 vékát, a hol csak egészen semmivé nem tételik. Időjárásunk rendkívül száraz, mi miatt a megkéselt ugarlást is csak részben végezhettek. Tengeritermesre silány kilátás a tartós szárazság miatt. Általában a tavasziak gyengék. A nyári munkálatok rendkívül kedvező időjárás mellett folytak le. Napszámdíj 40 kr. és koszt oly magas, hogy az alföld gyér népséggű vidékein is csak elvéve fordul elé. Házi állatok egészségesek.

Bene József.

Kézdi-Vásárhely, 1877. augusztus 7-én.

Az aratás kedvező időjárással legnagyobb részben bevégezettek. A termés kivált őszi gabonában kitünő. Buzánkat a rozsa megütötte ugyan, de kárt nem tett, mert a szem akkor már jól ki volt fejlődve. Burgonya és törökbuza szintén jó termést ígérnek. Réteink szénáhozama a tavaszi vízáradások miatt ugy minőségileg, mint mennyiségileg csak közepesnek mondható; sarjban jobb termést várhatunk. Az ugarlást kissé megkésített. Állategészség kitünő. Gabnaárak csökkennek. Időjárásunk folyvást kedvező.

Erdélyi Károly.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Deés, Déva, Fogaras és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabna árak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy hetedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 840 kr., leütve a hetedrészét, 120 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Egy okleveles állatorvos és végzett gazda

nöllen, a magyaron kívül a német nyelvben is jártas, valamely uradalomnál gazdatiszt és állatorvosi állomást keres. Mindkét rendbeli végzettségéről legjobb bizonyítványokat mutat-hat fel. Szives tudakozódásokra e lapok szerkesztősége, vagy a kolozsmonostori m. k. gazdasági tanintézet igazgatósága válaszol.

(35.)

(1—3.)

„VICTORIA“ biztosító társaság,

(alapított 1865.)

Forgalmi kimutatása: (1876. december 31.)

Bevétel 1875 év végéig o. é. 22.208,066 frt 72 kr.	Kifizetett károk 1875 év végéig . . . o. é. 7.474,125 frt 74 kr.
„ 1876-ban o. é. 1.957,872 frt 43 kr.	„ „ 1876-ban o. é. 664.608 frt — kr.
összesen o. é. 24.165,939 frt 15 kr.	összesen: o. é. 8.138,733 frt 74 kr.
Kiosztott nyeremények o. é. 439,738 frt 69 kr.	Évi díjbevitel o. é. 1.000,000 frt — kr.

Biztosításokat fogad el:

TŰZ ÉS JÉGKÁROK ELLEN.

I. Tűz ellen biztosíthatók: épületek, gyárak, malmok, butorok, készletek, kereskedelmi cikkek, marhaállomány, széna és gabna készlet, gazdasági eszközök stb.

Arva-, egyházi és tömeges biztosítások kedvezményes díjakban részesülnek.

Különbösen is a rendes díjak lehető mérsékeltre szabvák.

Több éves biztosításnál **ingyen év** számítatik.

Gabna biztosítás **három hónál kevesebb** időre is elfogadtatik.

II. Jég ellen: mindennemű mezei termények.

A biztosítás **váltó** fedezet mellett is történhetik. A díjak az egyes vidékek tapasztalt jégjáratahoz vannak mérsékelve.

A károk felvétele gyorsan és szabályszerűen történik, a megállapított kárösszegek azonnal fizetettek.

A „VICTORIA“ legujabban szerzett viszontbiztosítási összeköttetése folytán azon helyzetben van, hogy bármely nagy összegű biztosítást, teljes kártérítés biztonsága mellett elfogadhat, s midőn különben is életképességének a legválságosabb körülmények között, s a legrendkívülbb csapások után is megdönthetetlen bizonyítékát adta, mint egyetlen hazai intézet, joggal és biztosan számolhat a külföldi áramlattal szemben a hazai közönség partolására.

Központi iroda: Kolozsvárt, főtér 26-ik szám.

Vezérügynökségek: Budapest, Bécs, Grätz, Prága, N.-Szeben.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

Ajánlkozások: ügynökség átvételére, az igazgatóságához, vezér- vagy főügynökségekhez intézendők.

(6)

(16-26)

„VICTORIA“ biztosító társaság.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	alegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Besztercze	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	aug. 3.	900	675	500	495	345	450	180	110	360	36
Csik-Szereda	aug. 1.	1085	900	550	500	330	430	280	100	175	30
Décs	aug. 31.	780	720	450	—	270	575	520	240	200	36
Déva	aug. 23.	1100	700	950	—	860	720	360	180	220	36
Erzsébetváros	aug. 4.	725	650	500	—	400	450	180	100	300	40
Fogarás	dec. 7.	775	710	450	450	200	600	140	30	—	24
K.-Fehérvár	aug. 4.	790	650	600	—	—	600	380	170	310	40
Gy.-Sz.-Miklós	aug. 4.	1000	700	550	500	275	425	95	25	—	32
Kolozsvár	aug. 9.	877	650	520	—	275	585	170	140	320	38
M.-Vásárhely	aug. 2.	900	720	510	420	315	550	300	70	340	38
Naszód	aug. 2.	930	765	465	—	280	530	50	20	200	28
Nagy-Enyed	aug. 2.	780	650	525	—	350	625	230	70	235	40
N.-Szeben	aug. 7.	810	670	530	500	330	630	140	100	300	36
Segesvár	aug. 2.	820	640	500	—	380	480	180	90	160	40
S.-Sz.-György	aug. 6.	800	750	500	450	300	480	250	150	200	32
Szamosújvár	aug. 6.	1000	650	525	—	295	540	360	70	400	34
Sz.-Régen	aug. 2.	830	650	440	298	300	600	200	100	240	36
Sz.-Udvarhely	aug. 31.	900	700	550	—	375	525	160	40	200	28
Torda	aug. 4.	950	800	575	425	350	550	200	30	320	36
V.-Hunyad	aug. 28.	900	740	625	—	—	650	150	100	300	40

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számítottak.

A hirdetés szövegét

a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 — 3 — 6 — 12 — 18 — 24 — 30 — 36 — 42 — 52 szeri hirdetésnél									
	forint									
	1	3	6	12	18	24	30	36	42	52
1/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50
1/16 v. tízenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.